

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ว่า เพื่อวิเคราะห์บทบาทของดาวเทียม ในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหาของรายการวิทยุ และเพื่อศึกษารูปแบบและเนื้อหาที่ปรากฏในรายการวิทยุผ่านดาวเทียม และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จึงได้พิจารณา โดยแบ่งแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ออกเป็น 2 กลุ่ม แนวคิดเรื่องส่วนประกอบของการจัดรายการวิทยุ (Elements of Programming) ของ Michael C. Keith และแนวคิดโลกผกผัน (Global Paradox) ของ John Naisbitt

กลุ่มที่ 1 แนวคิดเรื่องส่วนประกอบของการจัดรายการวิทยุ

เมื่อพูดถึงรายการวิทยุกระจายเสียงในปัจจุบันแล้ว พบว่าส่วนใหญ่เป็นรายการที่จัดตั้งทั้งสถานี หรือที่เรียกว่า Format Station คือการจัดรายการ โดยใช้รูปแบบเดียวเป็นหลัก เพื่อเป็นหลักยึดเป็นแกนไว้ให้รายการดำเนินไปอย่างมีแบบแผน มีจุดรวมฟังแล้ว ไม่กระจัดกระจาย โดยมีลักษณะที่บ่งบอกได้ว่าเป็นรายการหนึ่งรายการเดียวกันตลอดทั้งสถานี

การจัดรายการแบบ Format Station นั้น ทุกชั่วโมง จะเริ่มด้วยการประกาศแจ้งเวลาและสถานี การเปลี่ยนตัวนักจัดรายการที่จะดำเนินรายการในชั่วโมงต่อไป จะกระทำระหว่างสเปดโฆษณาเวลา 00:55 น. เพื่อเตรียมพร้อมในการเข้าจัดรายการได้ทันที ซึ่งแสดงให้เห็นในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 : แสดงเวลาดำเนินรายการ

เวลา (น.)	การจัดรายการ
.55	สพอตโฆษณา (สับเปลี่ยนนักจัดรายการ เพื่อดำเนินรายการในชั่วโมงต่อไป) ประกาศแจ้งเวลา/และสถานี/เปิดเพลงนำรายการ
.02	เปิดเพลงต่อเนื่อง
.10	นักจัดรายการพูดคุย/ขานเวลา สพอตโฆษณา
.13	จิงเกิ้ล เปิดเพลงต่อเนื่อง
.25	นักจัดรายการพูดคุย/ขานเวลา/แจ้งชื่อนักจัดรายการ/พูดคุยถึงศิลปิน สพอตโฆษณา
.28	เปิดเพลงต่อเนื่อง
.35	จิงเกิ้ล เปิดเพลงต่อเนื่อง
.40	นักจัดรายการพูดคุย/ขานเวลา สพอตโฆษณา
.43	จิงเกิ้ล เปิดเพลงต่อเนื่อง
.55	นักจัดรายการพูดคุย/ขานเวลา/แจ้งชื่อนักจัดรายการ/พูดคุยถึงศิลปิน

ที่มา : Michael C. Keith, Radio Programming, 1987.

เมื่อดำเนินรายการตามโปรแกรมครบ 1 ชั่วโมง แนวการดำเนินรายการในชั่วโมงต่อไป จะเวียนกลับไปจุดเริ่มต้นใหม่ โดยใน 1 ชั่วโมง จะมีส่วนที่ประกอบกันเป็นรายการ (Elements of Programming) ดังนี้

1. เพลง (Music)

รูปแบบของการจัดรายการวิทยุ จะประกอบไปด้วย เพลง, ข่าว, การพูดคุยของนักจัดรายการ, การโฆษณา, สารความรู้ทั่วไป, บริการสาธารณะ, การจัดการแข่งขันและการส่งเสริมการขาย และเพลงประจำรายการ

แต่ละสถานีจะให้สัดส่วนเวลาสำหรับส่วนประกอบ (elements) เหล่านี้แตกต่างกัน แต่สำหรับส่วนที่เป็นเพลงจะมีช่วงเวลาในการออกอากาศมากที่สุด ยกเว้นสถานีที่มีรูปแบบการนำเสนอเฉพาะรายการข่าวและพูดคุย (News and Talk format)

เพลงที่จะนำมาเปิดในรายการจะต้องเป็นเพลงที่ได้รับความนิยมในขณะนั้น โดยพิจารณาจากภาพรวมของสถานีอื่นที่ได้รับความนิยมในการเลือกเปิดเพลง รวมทั้งกระแสสื่อมวลชน และการสำรวจยอดจำหน่ายเทปตามร้านต่าง ๆ และการสำรวจความคิดเห็นของผู้ฟัง

1.1 การจัดระบบ (Condification)

สถานีวิทยุต้องมีการออกแบบห้องสมุดเพลงที่เป็นระบบ ง่ายต่อการนำมาใช้ และผู้ผลิตรายการ (Programmer) จะต้องมีความละเอียดอ่อนถึงความต้องการของผู้ฟังในการฟังเพลงว่าในช่วงเวลาไหนผู้ฟังต้องการฟังเพลงชนิดใด โดยดูจากอารมณ์ของเพลง, จังหวะ และการเรียบเรียงเสียงประสาน เช่น ในสถานีที่มีกลุ่มผู้ฟังเป็นผู้ใหญ่ ช่วงเวลาเช้าควรเปิดเพลงที่มีจังหวะในการปลุกเร้า เปิดเพลงจังหวะช้าในเวลาก่อนเข้านอนและเปิดเพลงจังหวะพอดีในเวลากลางวันเพื่อให้เกิดความสมดุลกัน

1.2 การหมุนเวียน (Rotations)

คือ การเลือกเพลงที่จะเปิดในแต่ละวัน จะต้องมีการหมุนเวียนใน สัปดาห์ที่เหมาะสม

2. ข่าว (News)

ในสถานีที่นำเสนอรายการเพลงหลาย ๆ สถานี การนำเสนอข่าวจัดว่ามีความสำคัญเป็นอันดับที่สองรองจากการนำเสนอเพลง แม้ว่ารายการข่าว 5 นาทีจะกลายเป็นรูปแบบสากลไปแล้วก็ตาม

ในอดีตสถานีวิทยุจะถูกจำกัดโดย FCC (Federal Communications Commission) ให้จัดเปอร์เซ็นต์ของการออกอากาศสำหรับโปรแกรมที่มีสาระ เช่น ข่าว และเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม ในช่วงปี ค.ศ.1980-1989 ข้อบังคับนี้ได้ถูกยกเลิกไป และผู้ออกอากาศมีความเป็นอิสระในการจัดโปรแกรมข่าวในรูปแบบที่ตนคิดว่าเหมาะสมที่สุด ในขณะที่บางสถานีได้ยกเลิกการออกอากาศรายการข่าว จากตารางเวลาของตน แต่สถานีส่วนมากก็ยังคงจัดรายการข่าว แม้กระทั่งในช่วงเวลาของรายการที่มีกลุ่มผู้ฟังในช่วงอายุ 12-18 ปี, รายการที่เน้นสำหรับกลุ่มคนรุ่นหนุ่มสาว เช่น CHR และ AOR มีแนวโน้มที่จะลดรายการข่าวลง โดยเห็นว่า รายการข่าวไม่ดึงดูดให้คนสนใจ

จากมุมมองของผู้จัดรายการ ที่ต้องกังวลในเรื่องของงบประมาณ รายการข่าวมักจะถูกมองด้วยความระมัดระวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานีที่มีกลุ่มผู้ฟังอยู่ในวัยหนุ่มสาว ความรู้สึกนี้ให้ความเด่นชัดว่า รายการข่าวเป็นปัจจัยที่มีราคาแพง ส่วนสถานีที่จัดรายการสำหรับผู้สูงอายุ จะรู้คุณค่าของการจัดรายการข่าวแต่ก็จะหวั่นเสียกับค่าใช้จ่ายของมัน

Jim Smith ซึ่งเป็นที่ปรึกษาทางด้านการจัดรายการกล่าวว่า รายการข่าวเป็นสิ่งสำคัญและก็จะมีความสำคัญต่อไป กลุ่มผู้ฟังต้องการรายการข่าวในวิทยุในขณะที่ผู้จัด

รายการของหลาย ๆ สถานีจะลดหรือตัดบริการด้านนี้ไป แต่สถานีที่เขาคำปรึกษาจะให้ความสำคัญของข่าว ส่วนสถานีท้องถิ่นจะเห็นว่าเรตติ้ง (rating) จะตกถ้ายกเลิกรายการข่าวและบริการข่าวสารต่าง ๆ อีกทั้งชนิดและคุณภาพของการเสนอข่าวก็ยิ่งทำให้เกิดความแตกต่างกับกลุ่มคนฟังด้วย ข่าวจึงเป็นบริการที่สำคัญสำหรับสถานีวิทยุจำนวนมาก

3. การบริการสาธารณะ (Public Affairs)

การบริการสาธารณะมีลักษณะเช่นเดียวกับการจัดรายการข่าวคือ FCC เห็นว่าจำเป็นต้องจัดการกับข้อบังคับด้านรายการบริการสาธารณะในช่วงปี ค.ศ. 1980-1989 แม้ว่าเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในด้านนี้หลาย ๆ คน จะรู้สึกกลัว แต่โปรแกรมการบริการสาธารณะก็ยังไม่ได้ถูกตัดออกจากการออกอากาศ

อย่างไรก็ตามสถานีวิทยุยังมีความรับผิดชอบต่อชุมชน โดยเฉพาะสถานีที่มีตลาดไม่ใหญ่จะให้ความสำคัญและมีความได้เปรียบ ในเรื่องของการออกอากาศรายการเพื่อชุมชน ในขณะที่รายการเพลงซึ่งมีตลาดใหญ่มาก และให้ความสำคัญกับวัยรุ่น มักจะไม่ให้ความสำคัญกับการบริการทางด้านนี้ รายการในช่วงเวลาเช้าของทุกวันอาทิตย์จึงมักจะเป็นช่วงเวลาที่มีสถานีต่าง ๆ จำนวนมากใช้ในการออกอากาศข่าวบริการสาธารณะต่าง ๆ สถานีวิทยุ AM ที่มีรายการมุ่งเน้นด้านข่าวและเนื้อหาต่าง ๆ จะออกอากาศข่าวบริการสาธารณะมากกว่าสถานีวิทยุ FM ที่เน้นรูปแบบรายการดนตรี

รูปแบบและคุณภาพของรายการบริการสาธารณะ เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการจัดเวลา เช่น โปรแกรมเกี่ยวกับยาเสพติดที่จัดโดยนักร้องเพลงร็อกที่มีชื่อเสียง จะมีความน่าสนใจสำหรับสถานีวิทยุที่กลุ่มเป้าหมายคือ วัยรุ่น ผู้กำกับโปรแกรม มักจะดูแลให้ความสำคัญกับรายการบริการสาธารณะที่เข้ากันได้ และส่งเสริมกับรูปแบบรายการด้วย

4. รายการกีฬา (Sports)

รายการกีฬาเป็นกุญแจสำคัญของเรตติ้ง(rating) ของหลาย ๆ สถานีรายการกีฬาจะมีความแพร่หลายในสถานี AM มากกว่า FM ชาวและผู้ฟังที่ติดต่อกลับมาจะเป็นลูกค้ากลุ่มใหญ่ที่สุดของรายการกีฬา สถานีวิทยุที่เน้นรายการบริการ จึงพบว่า รายการกีฬาทำกำไรได้เหมือนกับรายการเพลงและรายการอื่น ๆ

สถานีที่เน้นรายการเพลง โดยเฉพาะ Top 40, Easy Listening, และ Urban Contemporary จะไม่ค่อยออกอากาศเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้านกีฬา ผลกีฬาและเรื่องราวต่าง ๆ มักจะถูกรวมกับรายการข่าวในทุก ๆ รูปแบบรายการ

St. Pierre กล่าวว่า "คนเปิดวิทยุเพื่อฟังผลการแข่งขันกีฬาไม่ว่าจะเป็นคนฟังเพลงคลาสสิก เพลงลูกทุ่ง หรือเพลงร็อค พวกเขาก็ต้องการทราบว่า ทีมของพวกเขาชนะหรือไม่ ถ้าเขาไม่ได้ฟังจากคุณ เขาก็จะเปลี่ยนไปฟังจากช่องอื่น"

รายการเพลงมักจะเพิ่มรายการข่าวสารด้ารายการกีฬาในช่วงเช้า และลดลงเหลือแค่ผลกีฬาในช่วงเวลาอื่น ๆ ของวัน ในขณะที่รายการกีฬาไม่ใช่รายการพื้นฐานในสถานีจำนวนมากทั้งยังเป็นรายการที่รายการจำนวนเล็กน้อยเท่านั้นที่ไม่ให้ความสนใจ

Gary Begin ผู้จัดการรายการกีฬาของ WTVL-AM ในรัฐ MAINE กล่าวว่า "ถ้าคุณไม่สามารถรายงานผลการแข่งขันได้ คนเป็นร้อย ๆ ก็จะเปลี่ยนไปฟังสถานีอื่น"

5. รายงานอากาศ (Weather)

รายงานอากาศเป็นส่วนสำคัญมากในโปรแกรมรายการซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญพื้นฐานที่คนฟังวิทยุ โดยเฉพาะในเวลาเช้าเหมือนกับส่วนอื่น ๆ จำนวนของข้อมูลในด้านรายงานอากาศจะขึ้นอยู่กับรูปแบบรายการของแต่ละสถานี ลักษณะของอากาศในพื้นที่

ที่จะมีผลต่อการตัดสินใจนี้ ลักษณะของอากาศในพื้นที่ที่มีความแปรปรวนอยู่เสมอจะมีความถี่ของการออกอากาศบ่อยครั้ง รายการที่เน้นทางด้านเพลงที่ไม่ค่อยมีการพูดคุยจนมากเกินไป นักจะมีการรายงานอากาศทุก ๆ 1 หรือ 2 ครั้งต่อชั่วโมง โดยเฉพาะในช่วงที่มีพายุ รายการต่าง ๆ มักจะบอกให้ผู้ฟังทราบสภาพอากาศเสมอ ๆ

รายงานอากาศ อาจกลายเป็นรายการข่าว ในสถานการณ์ที่มีผลคุกคามต่อชีวิตต่อทรัพย์สิน และการหยุดทำการของโรงเรียนหรือที่ทำงาน ระหว่างช่วงฤดูร้อนและวันหยุดต่าง ๆ รายงานอากาศจะมีความสำคัญต่อผู้ฟังมาก เพราะพวกเขาจะวางแผนการหยุดพักผ่อนจากรายงานการพยากรณ์อากาศ รายงานอากาศจึงมีความสำคัญมาก การหายไปของรายงานอากาศจะทำให้ผู้ฟังหันไปฟังสถานีอื่น การตัดสินใจในการทำสัดส่วนของโปรแกรมรายงานอากาศจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก

6. การพูดคุยในรายการ (Announcing)

บุคลิกภาพของผู้ประกาศ เป็นส่วนสำคัญของรูปแบบรายการของหลาย ๆ สถานีทั่วทั้งประเทศนั้น ๆ ผู้จัดรายการที่มีลักษณะตลกจะครองครองใจผู้ฟังจำนวนมาก นักจัดรายการที่มีความสามารถเช่น Rick Dees ของ KIIS-FM และ Don Imus จาก WNBC จะได้รับโอกาสพิเศษต่าง ๆ ในการจัดรายการเพื่อเพิ่มยอดผู้ฟัง

นักจัดรายการมี 3 ประเภทคือ แบบหนัก (Heavy) ปานกลาง (Medium) และแบบเบา (Light) แบบหนัก หมายถึง ชนิดของผู้ประกาศที่เพ็งกล่าวถึงไป บุคคลประเภทนี้จะออกอากาศบ่อย พวกเขาเป็นสินค้าของสถานี และจะได้รับการโฆษณาผ่านแผ่นป้ายโฆษณา หนังสือพิมพ์และทีวี ผู้ประกาศที่มีคนนิยมมากก็จะมีอัตราเงินเดือนที่สูงมากด้วย

ผู้ประกาศในประเภทปานกลาง จะไม่มีชื่อเสียงเหมือนประเภทแรก จะไม่ได้รับโอกาสให้ออกอากาศบ่อย ๆ โดยจะจัดรายการตามรูปแบบรายการที่ถูกกำหนดให้ไม่ได้ ใช้บุคลิกภาพส่วนตัวในการจัดรายการแต่จะเป็นบุคลิกภาพที่ถูกกำหนดโดยสถานี

สถานีที่มีรูปแบบแบบนี้ จะไม่ใช้บุคลิกภาพของนักจัดรายการในรายการเลย รายการเพลงหลาย ๆ รายการจะไม่ค่อยให้มีการพูดคุยมากนัก นักจัดรายการจึงมักจะอ่านตามที่ถูกกำหนดและก็ทำหน้าที่กดปุ่มต่าง ๆ เท่านั้น จึงมักไม่ค่อยเป็นที่รู้จักของผู้ฟัง อีกทั้งวิธีการประกาศก็จะมีลักษณะที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับรูปแบบรายการ เช่น รายการสำหรับวัยรุ่น รายการสำหรับผู้ใหญ่ เป็นต้น

7. การแข่งขันและการโปรโมชัน (Contest and Promotions)

การแข่งขันต้องมีส่วนสัมพันธ์กับรูปแบบการใช้ชีวิต และความสนใจของผู้ฟังของสถานี สถานี จัดการแข่งขันเพื่อค้นหาผู้ฟังใหม่ ๆ และคงผู้ฟังเก่า ๆ เอาไว้การแข่งขันและการโปรโมชันนี้ จะมีมากในช่วงที่เรตติ้งของสถานีตกต่ำ

การแข่งขันที่เป็นผลนั้นไม่ว่าจะเป็นช่วงยาวหรือสั้น จะเกี่ยวข้องกับผู้ฟังทั้งหมดทั้งคนที่ไม่ได้เข้าแข่งขันและคนที่เข้าแข่งขัน การแข่งขันที่ไม่น่าสนใจหรือมีรางวัลน้อยจะไม่ค่อยดึงดูดความสนใจมากนักเหมือนกับหลายส่วนประกอบของรายการ การแข่งขันและโปรโมชันจะต้องเข้าได้กับส่วนต่าง ๆ ทั้งหมด

8. จิงเกิ้ล (Jingles)

จิงเกิ้ลเป็นอารมณ์ และบุคลิกภาพของสถานีทั้งยังเป็นภาพพจน์ที่จะทำให้รายการมีความเข้มข้นมากขึ้น ความยาวของ จิงเกิ้ลยังเป็นประเด็นที่ต้องพิจารณา อีกประเด็นหนึ่ง ตำแหน่งต่าง ๆ จะเป็นตัวกำหนดความยาวของจิงเกิ้ลในการออกอากาศ

จิงเกิ้ลสั้น ๆ (5วินาที) จะใช้ในการค้นสปอตที่มีจำนวนมาก จิงเกิ้ลยาว ๆ จะใช้เป็นสะพานคั่นระหว่างการเปลี่ยนเพลง

เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ จิงเกิ้ลจึงต้องถูกทำขึ้นอย่างดีและถูกระยะเวลา จิงเกิ้ลในสถานีที่เปิดเพลงดัง ๆ จิงเกิ้ลมักจะมีลักษณะที่เข้ากันกับเพลงที่อยู่ในอันดับสูง ๆ ได้ ในทำนองเดียวกันจิงเกิ้ลที่เรียบเรียงขึ้นมาไม่ค่อยดีก็จะมีผลกระทบต่อเพลงที่มีคุณภาพที่ได้รับการเปิดในสถานี จุดประสงค์ของจิงเกิ้ลก็คือการบอกให้ผู้ฟังทราบว่าพวกเขาได้เปิดฟังสถานีที่ดีที่สุด

Mike Joseph ที่ปรึกษาทางด้านเพลงและผู้สนับสนุนจิงเกิ้ลกล่าวว่า ลูกค้าใช้จิงเกิ้ลมากขึ้นเขาเชื่อว่าจิงเกิ้ลได้ขยายกลุ่มผู้ฟังของสถานี Joseph มีชื่อเสียงในด้านการทำจิงเกิ้ล

9. การเรียกจดหมาย (Call letter)

ความสำคัญของรูปแบบที่ดีของการเรียกจดหมายนั้น จะประเมินได้ยากทุก ๆ สถานีต่างก็ต้องการจะได้รับการยอมรับและจดจำ บริษัทที่ทำการวัดจำนวนผู้ฟังใช้วิธีการเรียกจดหมายและคำขวัญของสถานีในการสร้างความเลื่อมใสให้ผู้ฟัง คำว่า WTOP จะจำได้ง่ายกว่า WXUI และในการแข่งขันของเรตติ้ง สิ่ง ๆ นี้จะทำให้ได้เปรียบมาก

สถานีที่ชื่อจำได้ยากจึงมักจะตั้งโลโก้หรือคำขวัญกับคลื่นความถี่ของตนเช่น KISS 102, power 103, E293 หรือใช้ตัวอักษรกับคลื่นของสถานีเช่น X-104, Z-95, A-101 เพื่อสร้างความประทับใจให้กับผู้ที่ทำการตอบการสำรวจ สถานีที่มีคำขวัญหรือ ID. ดี ๆ และมีความเด่นมาก ๆ ก็จะเป็นสถานีที่ผู้ฟังจะเรียกในช่วงเรตติ้งที่สำคัญ ๆ

10. สารคดี (Features)

สารคดี เพิ่มสีสันให้กับรายการ และทำให้พนักงานขายมีสิ่งที่จะขายด้วย เหมือนกับส่วนประกอบอื่น ๆ สารคดีต้องได้รับการออกแบบให้เข้าได้กับสินค้าต่าง ๆ ของสถานี สารคดียังต้องมีความทันสมัย เข้าได้กับรูปแบบการใช้ชีวิตและความสนใจของผู้ฟังด้วย เช่น รายงานเรื่องเพลงหรือคนในสถานี AOR, การวิจารณ์การเมืองในสถานีที่เน้นการพูดคุย เป็นต้น รายงานการจราจร พยากรณ์อากาศ และกีฬา จะเป็นรูปแบบที่กว้าง และจะเข้ากันได้ง่าย ๆ กับรายการเกือบทุกรูปแบบ สารคดีในแต่ละอย่างก็จะถูกออกอากาศในแต่ละช่วงของวัน เช่น รายงานสภาพการจราจรก็ควรจะออกอากาศในช่วงเวลาที่คนเดินทางกันมาก ๆ

กลุ่มที่ 2 แนวคิดโลกผกผัน (Global Paradox)

John Naisbitt (2537:1-275) นักอนาคตวิทยาที่ทำนายทิศทางการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษหน้าว่า โลกยุคใหม่อย่างที่เราเรียกกันว่า ยุคโลกาภิวัตน์นั้น จะเต็มไปด้วยปัญหาที่ขัดแย้งกันในตัว Naisbitt เรียกว่า Global Paradox ก็คือ ยิ่งเศรษฐกิจโลกขยายตัวใหญ่ขึ้นมากเท่าใด พวกทุนน้อย (Small Players) ก็ยิ่งมีอำนาจมากขึ้นเท่านั้น พวกทุนน้อยนี้ ก็คือผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลาง

ที่มาของแนวคิดโลกผกผัน

ในปีคริสต์ศักราช 2000 ซึ่งตรงกับพ.ศ. 2543 นั้น ได้มีผู้ตั้งความหวังไว้ต่าง ๆ นานาว่า โลกในปีนั้นจะเป็นอย่างนั้น พฤติกรรมของมนุษย์จะเป็นอย่างนี้ สุดแท้แต่จะสร้างจินตนาการกันไปตามพื้นฐานทางความคิดประสบการณ์หรือความรู้ของแต่ละคน ซึ่งไม่เหมือนกัน John Naisbitt ผู้เคยทำงานระดับบริหารของบริษัท International Business Machine และบริษัท Eastman Kodak มาก่อน ได้ชื่อว่า เป็นนักทำนายการเปลี่ยนแปลงและทิศทางของโลกในศตวรรษหน้า ได้กล่าวว่า โลกยุคใหม่จะเต็มไปด้วยปัญหาที่ขัดแย้งกันในตัว ถึงขนาดที่เรียกได้ว่า โลกผกผัน (Global Paradox) นั้นหมายถึง

ความว่า ยิ่งเศรษฐกิจของโลกขยายตัวใหญ่ขึ้นมากเท่าใด พวก “ทูน้อย” (small player) คือผู้ประกอบการขนาดเล็กหรือปัจเจกบุคคลและขนาดกลาง ก็ยิ่งมีอำนาจมากขึ้นเท่านั้น (The larger system in service to the smallest players.) ซึ่งขณะนี้พอจะมองเห็นกลาง ๆ บ้างแล้ว เพราะบริษัทยักษ์ใหญ่ของประเทศสหรัฐอเมริกาหลายต่อหลายบริษัทต่างตกต่ำล้มลงไปตาม ๆ กัน

เพราะความที่โลกเกิดผกผันขึ้นนี้ John Naisbitt จึงเชื่อว่าภายในไม่กี่ปีข้างหน้า จะมีประเทศเกิดใหม่มากขึ้น เขาได้ยกตัวอย่างที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรปขณะนี้ ที่หลาย ๆ เมืองหรือหลายกลุ่มชาติพันธุ์ ได้แยกตัวออกเป็นประเทศที่ปกครองตนเอง Naisbitt ทำนายไว้ว่า แคว้น Scotland และแคว้น Wales ของประเทศอังกฤษ จะกลายเป็นประเทศเอกราช เช่นเดียวกับแคว้น Catalonia และแคว้น Basque ของประเทศสเปน จะเป็นเอกราช แล้วยังจะมีประเทศเกิดใหม่ที่แยกตัวออกมาจากประเทศฝรั่งเศส, สวิตเซอร์แลนด์และอิตาลี เขาเชื่อด้วยว่า สนธิสัญญาแมสทริช (the Maastricht Treaty) ของสหภาพยุโรป (E.U.) จะล้มเหลว โดยมีเหตุผลว่า ถึงแม้ว่าประเทศที่รวมตัวกันเป็นสหภาพยุโรปเหล่านั้น ต้องการจะมาร่วมค้าขายกันอย่างเสรี แต่ขณะเดียวกันพวกเขาก็ยังต้องการอิสระเสรีทางการเมืองและวัฒนธรรม รวมทั้งต้องการความเป็นตัวของตัวเอง

สรุปแนวคิดของโลกผกผัน

Naisbitt กล่าวว่า การติดต่อสื่อสาร คือพลังขับเคลื่อนโดยอัตโนมัติ ที่จะทำให้เศรษฐกิจของโลก มีขนาดใหญ่โตขึ้น ขณะเดียวกันจะทำให้ส่วนต่าง ๆ มีขนาดเล็กลง และมีอำนาจเพิ่มขึ้น ในความเชื่อของเขา มีแนวคิดที่น่าจะพิจารณาอยู่ 4 แนวคิดด้วยกัน

แนวคิดที่ 1 การรวมตัวของเทคโนโลยี

การนำเอาเครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์และโทรทัศน์ มารวมอยู่ในเครื่องเดียวกัน เพื่อการติดต่อระหว่างปัจเจกบุคคล ในขณะที่เศรษฐกิจโลกขยายตัวขึ้น ซึ่งหมายถึงอำนาจของการสื่อสารที่คนทั่วไปได้รับข่าวสารมากขึ้น จากระบบการสื่อสารผ่านโทรทัศน์ และอื่น ๆ ทำให้คนทั่วไปทวีความสำคัญขึ้น

แนวคิดที่ 2 การเป็นพันธมิตรทางยุทธศาสตร์

นั่นก็คือ จะมีการติดต่อซื้อขายแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ในระหว่างบริษัทซึ่งเป็นคู่แข่งกัน เช่น บริษัทรถยนต์บริษัทหนึ่ง อาจจะซื้อชิ้นส่วนของรถยนต์ หรืออะไหล่จากบริษัทรถยนต์อีกบริษัทหนึ่ง ซึ่งเป็นคู่แข่ง แทนที่จะผลิตเอง ซึ่งจะต้องลงทุนมากกว่าวิธีการนี้ ทำให้เกิดความเป็นมิตร จะเห็นได้ว่า มีแนวโน้มที่โลกจะก้าวไปสู่ความเป็นเอกภาพทางการเมืองยิ่งขึ้น เพราะจะมีการก่อตั้งการเป็นพันธมิตรทางเศรษฐกิจมากขึ้นเรื่อย ๆ การขยายตัวของเศรษฐกิจโลก จะทำให้บริษัทเล็ก ๆ มีอำนาจมากขึ้น แต่ในเวลาเดียวกัน บริษัทที่มีทุนมากก็จะทำตัวให้เล็กลง เพื่อความอยู่รอด เพราะการที่บริษัทใหญ่จะเอาชนะบริษัทเล็ก ๆ นั้น จะยากยิ่งขึ้น ในขณะที่บริษัทเล็ก ก็จะมีบทบาทมากขึ้นในโลกของธุรกิจ ดังนั้น การแข่งขันและการร่วมมือกัน ก็จะเป็นของคู่กันในตลาดโลก จะมีการยกเลิกการกีดกันทางการค้า จะเป็นการเปิดทางให้ธุรกิจเล็ก ๆ มีช่องทางไปสู่อนาคต ส่งเสริมให้บริษัทมีขนาดเล็กลง เพื่อเกิดความคล่องตัวในเศรษฐกิจโลก จึงกล่าวได้ว่า เมื่อเกิดความเป็นสากลมากขึ้นเพียงใด ก็เกิดการปฏิบัติแบบยึดถือเผ่าพันธุ์มากขึ้นเท่านั้น ความเป็นประชาธิปไตยจะมากขึ้น จะทำให้มีประเทศเกิดใหม่จำนวนมากขึ้น เมื่อมีประเทศเกิดใหม่มากขึ้น ปัจเจกบุคคลก็จะมีอำนาจมากขึ้น

แนวคิดที่ 3 การสร้างเครือข่ายรอบโลก

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า ช่วงทศวรรษที่ 90 นี้ ข่าวสารข้อมูลจะมีความสำคัญมาก เสมือนเป็นน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับระบบเศรษฐกิจในศตวรรษที่ 21 เพราะเครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และระบบที่ควบคุมการสื่อสาร คือเครือข่ายที่สำคัญของเศรษฐกิจ ระบบโลกใหม่จะถูกควบคุมโดยสารสนเทศ เพราะมันหมายถึงกำไรและความสามารถในการแข่งขัน และธุรกิจด้านการสื่อสารของโลกรวมกัน ทั้งยังหมายถึงการติดต่อของหน่วยเล็ก ๆ ในขณะที่เศรษฐกิจของโลกขยายตัวยิ่งขึ้น ดังนั้นระบบเครือข่ายทางเศรษฐกิจของโลกในศตวรรษที่ 21 นี้ สิ่งที่จะมีส่วนในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ก็คือเทคโนโลยีสารสนเทศ. (Information Technology) ความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นนี้ เปรียบได้เหมือนกับที่การผลิตมีส่วนสำคัญในการผลักดันความเปลี่ยนแปลงในยุคอุตสาหกรรม แรนดัล แอล. โทบิแอส (Randall L. Tobias) อดีตรองประธานบริษัทเอที แอนด์ ที กล่าวว่า ในระหว่างการสนทนามีผู้ป้อนคำถามเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ว่า “มีพระเจ้าหรือเปล่า” ตอนแรกเครื่องไม่รู้ แต่ก็ถูกขอร้องให้ต่อกับ Supercomputers ตัวอื่นในโลก ทั้ง minicomputer & personal computers แม้แต่คอมพิวเตอร์ในรถ, ระบบไมโครเวฟ, VCRs, นาฬิกาดิจิตอล เมื่อถามอีกครั้งว่า มีพระเจ้าหรือไม่ เครื่องคอมพิวเตอร์ตอบว่า “มีแล้ว”

สตีเฟน ฮอลล์ (Stephen Hall) ผู้อำนวยการสำนักงานสารสนเทศ ของประเทศสหรัฐอเมริกา กล่าวว่า ในโลกของเครือข่ายการศึกษาในระดับสูงและการวิจัย จะพบว่าการเจริญเติบโตในแต่ละปีเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าของทุก ๆ 8 เดือน ซึ่งแทบไม่น่าเชื่อ เพราะไม่มีการเจริญเติบโตในเรื่องอื่น ๆ ใด ที่เพิ่มมากขึ้นเท่านี้ สาเหตุที่มีการเพิ่มการเจริญเติบโตของระบบเครือข่ายมากขึ้นขนาดนั้น เพราะว่ามีข่าวสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์อยู่ในระบบเครือข่ายที่คนสามารถเข้าถึงได้ในการทำงาน จึงสรุปได้ว่า ยิ่ง

เครื่องมือติดต่อสื่อสาร มีประสิทธิภาพสูงเพียงใด ปัจเจกบุคคลก็จะมีอำนาจมากขึ้นเท่านั้น

แนวคิดที่ 4 เครื่องคอมพิวเตอร์สื่อสารสำหรับทุกคน

ในยุคแห่งการสื่อสารนี้ สิ่งที่เราสร้างขึ้น จะขึ้นอยู่กับเทคโนโลยีทางด้านการติดต่อสื่อสารและระบบเครือข่ายที่เชื่อมต่อกัน ทุกวันนี้เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า ข่าวสารคืออำนาจผู้คนจะได้รับข่าวสารมากขึ้น ผู้ที่ข่าวสารข้อมูลมากเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจย่อมได้เปรียบผู้มีข่าวสารข้อมูลน้อย Naisbitt เชื่อว่าการติดต่อสื่อสารคือพลังขับเคลื่อนโดยอัตโนมัติที่จะทำให้เศรษฐกิจโลกมีขนาดใหญ่ขึ้น และจะทำให้ส่วนต่าง ๆ มีขนาดเล็กลง แต่มีอำนาจเพิ่มขึ้น ธุรกิจด้านการสื่อสารจะเป็นธุรกิจที่ใหญ่มาก ขณะนี้บริษัทแอปเปิลสามารถผลิตเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กเท่าฝ่ามือ ที่เพียงแต่ใช้มือลากเส้นบนจอเครื่องคอมพิวเตอร์นั้น ก็จัดการเรียงข้อมูลให้เหมือนที่เราพิมพ์ลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ธรรมดา

Naisbitt กล่าวว่า เราพบคอมพิวเตอร์ในทุก ๆ ที่ ซึ่งคอมพิวเตอร์นั้น ก็มีประสิทธิภาพมากและราคาก็ไม่แพง โดยไมโครคอมพิวเตอร์นั้น มีมากกว่าจำนวนคนบนโลก นอกจากนี้ ยูสเน็ต (Usenet) ยังเป็นเครือข่ายการสื่อสารระหว่างประเทศที่เชื่อมคนจำนวนล้าน ๆ คนเข้าด้วยกัน สำหรับสนทนาและเปลี่ยนทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ ระหว่างกันผ่านทางเครื่องคอมพิวเตอร์ นับว่าเป็นระบบการติดต่อที่รวดเร็ว การส่งจดหมายผ่านระบบการสื่อสารสมัยใหม่ที่เรียกว่า "อี-เมลล์" (E-Mail) ทำให้จดหมายไปถึงมือผู้รับเร็วขึ้น ในเวลาเดียวกันผู้บริโภครู้จักก็สามารถบอกหรือสั่งซื้อของที่ต้องการไปยังผู้ขายได้ ก่อให้เกิดการโฆษณาโต้ตอบ สำหรับในแวดวงการศึกษา วิศวกรที่เกษียณอายุไปแล้ว ในฟลอริดา ยังสอนพีชคณิตให้เด็กนักเรียนไฮสกูลในนิวยอร์กได้จากบ้านในฟลอริดา จึงกล่าวได้ว่า ระบบเครือข่ายข้อมูลจะเชื่อมทุก ๆ คนบนโลกเข้าด้วยกันในทศวรรษหน้า

Naisbitt ได้ชี้ให้เห็นนามบัตรของนักธุรกิจวันนี้ จะเป็นนามบัตรที่บรรจุข้อมูลที่เป็นหมายเลขโทรศัพท์ทั้งที่บ้านและที่ทำงาน หมายเลขโทรศัพท์ที่ใช้กับโทรสาร หมายเลขอี-เมล รวมทั้งหมายเลขโทรศัพท์ในรถยนต์ และในอนาคตก็จะมีหมายเลขประจำตัวของแต่ละคนมากตัวเลขขึ้น ไม่ว่าจะเคลื่อนที่ไปไหน เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัวจะทำให้เจ้าของไม่พลาดข้อความสำคัญ ผู้คนจะติดต่อหากันจากที่ไหนก็ได้ในโลกนี้ โดยที่ไม่ทราบอยู่อีกฝ่ายหนึ่งอยู่ที่ไหน เพราะก่อนหน้านี้ เราจะต่อโทรศัพท์ไปยังสถานที่ใดที่หนึ่ง และเรียกหาผู้ที่เราต้องการพูดคุย แต่ในโลกใหม่ เราจะโทรศัพท์หาคนด้วยหมายเลขเฉพาะ โดยคอมพิวเตอร์ที่อยู่บนฟากฟ้า จะส่งสัญญาณวิ่งไปหาคนผู้นั้นเอง ไม่ว่าจะเขาจะอยู่ ณ จุดใดในโลก

ในยุคของการสื่อสารไร้พรมแดนนี้ ทำให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว นักการเมืองหลายประเทศต้องออกจากตำแหน่ง เนื่องจากผลกระทบของโลกการสื่อสารไร้พรมแดน นายเฟอร์นันโด คอลโล เดอ เมโล (Fernando Collor de Mello) ได้รับเลือกตั้งให้เป็นประธานาธิบดีของประเทศบราซิล เพราะเขาหาเสียงกับประชาชนโดยใช้โทรศัพท์เป็นสื่อว่า ถ้าเขาได้เป็นประธานาธิบดีแล้ว เขาจะกวาดล้างการฉ้อราษฎร์บังหลวง แต่แล้วเขาก็ต้องออกจากตำแหน่ง เมื่อมีการพบว่า เขาเป็นผู้ฉ้อราษฎร์บังหลวงเสียเอง เพราะพฤติกรรมของเขาถูกเปิดโปงโดยโทรทัศน์เช่นกัน

นายมาฮับ อัล ฮัค (Mahhub ul Haq) อดีตรัฐมนตรีกระทรวงการคลังและการวางแผนของประเทศปากีสถาน ซึ่งต่อมาได้ดำรงตำแหน่งผู้แทนพิเศษของสหประชาชาติ ด้านการวางแผนเชื่อว่า ในอนาคตความขัดแย้งที่เกิดขึ้น จะเป็นความขัดแย้งระหว่างบุคคลแทนที่จะเป็นความขัดแย้งระหว่างรัฐ โดยประเด็นแห่งความขัดแย้งคือวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ หรือศาสนา ส่วนนายเจอร์รี มาร์ติน (Jerry Martin) หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อมของบริษัท ดาว เคมิคัล ของสหรัฐอเมริกา กล่าวว่า หนทางที่จะอยู่รอดในฐานะ

บริษัทและอุตสาหกรรม คือการยอมรับของสาธารณชน ถ้าเราไม่ได้รับการยอมรับ เราก็จะอยู่ไม่ได้ถึง 20 ปี

Naisbitt กล่าวถึงวิวัฒนาการของเทคโนโลยีในการสื่อสารว่า มีผลในการเปลี่ยนแปลงในด้านการแบ่งปันข้อมูล บริษัทคอมพิวเตอร์เน้นถึงประโยชน์ของคนที่ใช้คอมพิวเตอร์ แต่ผลประโยชน์จริง ๆ ที่จะเห็นได้ชัดเจนนั้น จะเกิดทางตรงกันข้าม เพราะการติดต่อสื่อสารสามารถทำให้คนติดต่อสื่อสารถึงกันได้ และจะมีผลกระทบที่ยิ่งใหญ่ต่อสังคม การเมือง และสภาพทางเศรษฐกิจในสังคมโลก ซึ่งการปฏิวัติด้านการสื่อสารโทรคมนาคม จะมีผลให้ช่องทางไปสู่ข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

Naisbitt กล่าวว่า ดิจิตอล เทคโนโลยี ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญ ถือเป็นกุญแจแห่งความสำเร็จของโครงสร้างด้านข้อมูล ถือเป็นเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของมนุษย์ ซึ่ง บิลล์ เกตส์ (Bill Gates) ประธานบริษัท ไมโครซอฟท์ ผู้คิดค้นระบบวินโดวส์ ได้กล่าวสนับสนุนแนวคิดนี้ว่า “การสร้างระเบียบโลกใหม่ทางด้านดิจิตอล (New Digital World order) เป็นการปฏิวัติทางด้านเทคโนโลยี ที่จะยกระดับเทคโนโลยีที่มีอยู่ และยกระดับชีวิตของมนุษย์ด้วย”

ในโลกของสื่อสารที่มีความรวดเร็วได้สร้างมุมมองใหม่ที่แปลกประหลาด เช่น ทำให้สามารถมองเห็นคนที่มีคุณธรรมหรือไร้คุณธรรม การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ที่ไร้มนุษยธรรม การทรมาณผู้คน การฉ้อราษฎร์บังหลวง ไม่ใช่สิ่งที่จะหาดูได้ยากอีกต่อไป

ในอดีตกาลเมื่อมีการกระทำที่ขัดกับคุณธรรม ถูกเปิดเผยออกมา ชุมชนที่รู้สึกโกรธแค้นก็จะใช้ระเบียบของสังคมจัดการ เพื่อให้เกิดความแน่ใจว่า คนอื่น ๆ จะไม่ถูกชักจูง ให้กระทำในสิ่งที่ผิดเช่นนั้นอีก ฉะนั้น สังคมจึงได้สร้างกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและธรรมเนียมการประพฤติปฏิบัติ เพื่อที่จะรักษาระเบียบของสังคม หากมีการฝ่าฝืน ก็จะเป็นหน้าที่ที่จะจัดการตามข้อบังคับด้านศีลธรรมของสังคม ในปัจจุบันนี้

เทคโนโลยีด้านการสื่อสารได้เข้ามามีบทบาทสำคัญ ทำให้ปัจเจกบุคคลและชุมชน มีช่องทางที่จะรับทราบข้อมูลข่าวสารได้กว้างไกลขึ้น ทำให้เกิดคำถามว่า ความรับผิดชอบที่จะรองรับข้อมูลข่าวสารเหล่านั้น เกิดขึ้นทันกับความรวดเร็วและกว้างขวางของข่าวสารดังกล่าวหรือไม่

บทสรุปแนวคิดโลกผกผัน

ระบบโทรทัศน์แบบเครือข่าย สามารถนำข่าวสารและความบันเทิงมากมายมาอยู่ในที่เดียวกัน ซึ่งกระบวนการระบบโทรทัศน์แบบเครือข่ายนี้ จะผนวกปัจจัย ต่าง ๆ เหล่านี้เข้าด้วยกัน อันได้แก่

ใยแก้วนำแสง	ความบันเทิง	เซลลูลาร์
การโต้ตอบกัน	โทรทัศน์	โลก
ดิจิตอล	คอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์	วิทยุติดตามตัว
สื่อไร้สาย	โทรศัพท์	สื่อเสมือนจริง
คอมพิวเตอร์	มัลติมีเดีย	เครือข่าย

เทคโนโลยีได้เปิดโอกาสสำหรับการกระจายกิจกรรมอย่างกว้างขวาง ทำให้มีข้อมูลในการตัดสินใจ ทั้งทางเศรษฐกิจและทางการเมือง สำหรับทางการเมืองนั้น ทำให้ประชาชนมีข้อมูลในการตัดสินใจ ในการที่จะเลือกผู้เสนอตัวเข้ามาเป็นผู้นำทางการเมืองหน้าใหม่ หลังจากสงครามเย็นได้สิ้นสุดลง ประชาชนรู้สึกปลอดภัยในการที่จะสรรหาผู้นำใหม่ ที่มีความแตกต่างไปจากผู้นำเดิม ถึงแม้ไม่สามารถอธิบายได้ว่า โฉมหน้าผู้นำใหม่ควรเป็นอย่างไร แต่เขาก็คิดว่า สมควรต้องมีการเปลี่ยนแปลง เช่น ในการเลือกตั้งที่ประเทศฝรั่งเศส ในค.ศ. 1993 ฝ่ายรัฐบาลแพ้มากกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนที่นั่งทั้งหมดในสภา ในประเทศแคนาดา รัฐบาลแพ้เกือบทั้งหมด เหลือแค่ 2 ที่นั่ง นั่นแสดงว่า ระบบการเมือง ในระบบพรรคเลือกคน ประชาชนเลือกพรรค มันได้จบไปแล้ว

สำหรับระดับที่ใหญ่โตกว่านั้น คือระดับโลก ปัจจุบัน มีประเทศต่าง ๆ ในโลกนี้ ประมาณกว่า 200 กว่าประเทศ Naisbitt เชื่อว่า ในปี 2000 จะมีประเทศต่าง ๆ รวมกันถึงประมาณ 300 ประเทศ และอาจจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นถึง 1,000 ประเทศในอนาคต ความคิดในเรื่องการตั้งประเทศและดินแดน ก็จะเป็นเพียงความคิด แต่โดยการเชื่อมโยงของเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีระบบอันเดียวกัน ความแตกต่างระหว่างแต่ละประเทศจะไม่มีเลย เพราะในขณะนี้ ระบบอินเทอร์เน็ต ได้เชื่อมต่อผู้คนจำนวนมากกว่า 20 ล้านคนในโลกเข้าด้วยกันแล้ว การที่จะเชื่อมคนจำนวน 2 พันล้านคน ก็คงจะไม่ใช้เวลามากเกินไป และอาจเป็นไปได้ว่า การเชื่อมโยงคนระหว่างคน 2 พันล้านคนนั้น คงจะเกิดขึ้นได้ในช่วงทศวรรษแรกของศตวรรษที่ 21

Naisbitt กล่าวว่า โลกผกผัน (Global Paradox) เป็นรูปแบบที่แน่นอนสำหรับความเข้าใจในโลกปัจจุบัน กฎเกณฑ์ใหม่ ๆ ของการดำเนินธุรกิจและการเมืองที่เป็นสากล เกิดจากความคาดหวังของความสัมพันธ์ และการปฏิรูปของครอบครัวและท้องถิ่น การตัดสินใจส่วนบุคคลเป็นพลังขับเคลื่อนอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดในโลก การเดินทางท่องเที่ยวคือผลที่ตามมาอย่างแรกของการปฏิวัติด้านการติดต่อสื่อสาร

ในสภาพของโลกผกผัน (Global Paradox) เราจะสามารถวัดประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของประเทศหนึ่ง ๆ ได้ โดยดูที่ขอบเขต หรือขนาดที่ผู้นำประเทศให้การสนับสนุนส่วนต่าง ๆ สู่ทั้งระบบ สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นกรณีทดสอบภายใต้ความหมายนี้ ทั้งนี้เพราะระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมไม่สามารถทำให้เงินก้าวไกล ดังนั้น ในปัจจุบันผู้นำของประเทศจึงได้อนุญาตให้ส่วนย่อย ๆ (ในกรณีนี้ หมายถึงการลงทุน หรืออุตสาหกรรมในครอบครัว) มีส่วนส่งเสริมสนับสนุนระบบทั้งหมด เงินจึงกลายเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจเจริญเติบโตเร็วที่สุดในโลก และกำลังก้าวไปสู่แนวทางการเป็นประเทศเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดในโลกในช่วงปลายทศวรรษนี้

อย่างไรก็ตาม Naisbitt ได้พยากรณ์ไว้ว่า ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าพื้นที่ของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จะได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา จากทั่วโลกเหนือถึงทั่วโลกใต้ และเอเชียแปซิฟิก อันเป็นผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาที่จะก่อตั้งพันธมิตรทางเศรษฐกิจกับประเทศในละตินอเมริกา จีน ญี่ปุ่น รวมถึงประเทศสี่เสือทางเศรษฐกิจแห่งเอเชีย ตลอดจนถึงมาเลเซีย อินโดนีเซีย เวียดนามและประเทศไทย สหรัฐอเมริกาควรจะยกเลิกการรวมตัวเป็นพันธมิตรสามเส้า อันได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่นและยุโรป ไปก่อตั้งพันธมิตรใหม่ อันได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่นและจีน

โฉมหน้าของผู้นำรุ่นใหม่ที่น่าจะเป็น จะต้องมีความสมบูรณ์ในการตอบสนองผู้ประกอบการ โดยการอุทิศตนให้กับปัจเจกบุคคล โดยการค้นหาว่า อะไรเป็นเรื่องในระดับท้องถิ่น อะไรเป็นเรื่องในระดับโลก และอะไรเป็นเรื่องในเผ่าพันธุ์ และอะไรที่ควรจะเป็นเรื่องระดับสากล รวมความว่า ผู้นำรุ่นใหม่ควรจะมีวิสัยทัศน์ในระดับสากล

เมื่อระบอบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ล่มสลายลง ความยึดมั่นถือมั่นในชาติและประเทศก็ได้ลดความสำคัญลงด้วย ขณะเดียวกันได้มีการสร้างระบบเศรษฐกิจโลกแบบตลาดเดียว การแพร่ขยายของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยไปทั่วโลก และการปฏิวัติใหม่ทางโทรคมนาคม โอกาสและความเป็นไปได้สำหรับปัจเจกบุคคล ครอบครัว บริษัท และสถาบัน อาจจะไปไกลเกินกว่าที่เคยเป็นมาในชั่วชีวิตของมนุษย์โลกผกผัน (Global Paradox) ได้บอกว่า “โอกาสของปัจเจกบุคคล จะมีมากขึ้นมากกว่าช่วงเวลาใด ๆ ในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ”

จากแนวคิดทั้งหมดที่ได้หยิบยกมานั้น จะเห็นได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและเนื้อหาของรายการวิทยุ เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง เป็นกรอบรูปแบบและเนื้อหาที่ปรากฏในรายการวิทยุผ่านดาวเทียม มาประกอบกับแนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีดาวเทียม ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่รายการวิทยุกระจายเสียงนำมาใช้

เพื่อการถ่ายทอดผ่านดาวเทียม ส่วนผลการวิจัยจะสอดคล้องกับแนวคิดโลกผกผัน (Global Paradox) ของ John Naisbitt ที่ว่า โลกยุคโลกาภิวัตน์ จะเต็มไปด้วยปัญหาที่ขัดแย้งกันในตัว ซึ่งตรงข้อเท็จจริงในการถ่ายทอดวิทยุผ่านดาวเทียมในการวิจัยครั้งนี้ เพื่ออธิบายถึงบทบาทของดาวเทียมในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหาของรายการวิทยุของทั้งสองบริษัท โดยนำเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ได้ประมวลศึกษามาในครั้งนี้ มาขยายความในส่วนอื่น ๆ ของแนวคิดผนวกกับข้อมูลและข้อเสนอแนะใหม่ ๆ ที่ผู้วิจัยค้นพบ โดยใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ดังรายละเอียดของระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งจะได้กล่าวถึงในบทต่อไป

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย